

Міністерство освіти і науки України

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом ХНУРЕ

від «04 01 2019 р. № 14

**ПОЛОЖЕННЯ З ОРГАНІЗАЦІЇ
ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ ЗА КОРДОНОМ**

У Положенні з організації практики студентів Харківського національного університету (ХНУРЕ) за кордоном (далі - Положення) розглядаються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків практики студентів за кордоном. Практична підготовка є обов'язковою компонентою освітньої підготовки здобувачів вищої освіти для певного освітнього рівня.

Практика за кордоном є добровільною.

Дане Положення розроблено у відповідності до Законів України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», затверженого поставою КМУ від 12 серпня 2015 р. № 579, «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затверженого наказом МОН №93 від 08.04.1993 р., інших нормативно-правових документів з питань вищої освіти, а також Статуту Університету, «Положення про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ» та іншими нормативними документами ХНУРЕ.

Об'єктом - базою практики студентів за кордоном є сучасні організації (фірми, компанії, установи, підприємства, тощо) у провідних країнах світу.

1 Мета і зміст практики

1.1 Метою практики є сприяння інтеграції національної освіти до світового освітнього простору на основі закріплення теоретичних знань студентів та вивчення практичного досвіду функціонування організацій, оволодіння студентами передовими технологіями, забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних фахівців на міжнародному ринку праці, забезпечення мобільності студентів.

1.2 Вид і тривалість проведення практики за кордоном визначаються залежно від конкретної спеціальності та освітньої програми підготовки студентів, відповідно до освітньо-професійної або освітньо-наукової програми та навчального плану, за індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти, як правило, в установлені графіком навчального процесу терміни.

1.3 Практика студентів передбачає безперервність і послідовність її проведення при одержанні потрібного обсягу практичних компетентностей відповідно до певних рівнів вищої освіти.

1.4 Зміст і послідовність проведення практики визначає робоча програма практики, яка розробляється випусковою кафедрою, затверджується в установленому порядку та узгоджується з базою практики за кордоном.

1.5 Практика може організовуватись для студентів окремого факультету (далі факультетська) або для студентів декількох факультетів (далі міжфакультетська).

2 Бази практики

2.1 Практика студентів ХНУРЕ за кордоном проводиться в організаціях країн, з якими встановлено партнерські відносини у формі угод, контрактів, договорів про співпрацю, тощо, що містять у собі інформацію про порядок проведення практики. Зазначені документи мають бути укладені відповідно до чинного законодавства України: між організатором практики за кордоном або його офіційним представником в Україні, якому організатор практики надав свої повноваження, та ректором ХНУРЕ.

2.2 Обов'язковим для проведення практики студентів є двосторонній договір на проведення практики між ХНУРЕ та організатором практики, або його офіційним представником в Україні (додаток А). Цим документом повинні бути передбачені умови і терміни проходження практики, обов'язки та відповідальність сторін.

2.3 Направлення студента для проходження практики оформлюється наказом ХНУРЕ з обов'язковим зазначенням наступної інформації: термін, місце проходження практики студента (країна, назва організації, її адреса), призначення керівника практики, фінансове та стипендіальне забезпечення. підстава (копія угоди, контракту, тощо)

Наказ про направлення студентів в іншу країну для проходження практики обов'язково надсилається канцелярією за встановленим списком розсылки, включно – до відповідних деканатів, кафедр та відділу міжнародних зв'язків.

2.4 Для студентів-іноземців бази практики передбачаються у відповідному контракті чи договорі щодо підготовки здобувачів вищої освіти і можуть бути розташовані як на території країн-замовників на здобувачів вищої освіти, так і в межах України.

2.5 Студенти, які є здобувачами відповідного рівня вищої освіти за заочною (дистанційною) формою навчання та мають досвід практичної роботи в межах фахових компетентностей спеціальності (освітньої програми), за якою навчаються в ХНУРЕ, працюючи на відповідних посадах на підприємствах та в організаціях, що підтверджується відповідною довідкою (листом) з підприємства, можуть проходити практику за своїм основним місцем роботи за наявності угоди.

Підставою для розгляду такого наміру є особиста заява студента та довідка (лист) з місця роботи.

3 Організація і керівництво практикою

3.1 Загальні організацію та координування практичної підготовки студентів за кордоном в разі міжфакультетської практики здійснює відділ міжнародних зв'язків із залученням представників відповідних факультетів та кафедр. В разі факультетської – деканат та випускові кафедри відповідного

факультету здійснюють організацію та керівництво практичною підготовкою.

3.2 Спільний контроль за проведенням практики здійснює координатор міжнародного проекту, декани відповідних факультетів, керівники практики від ХНУРЕ із залученням відділу міжнародних зв'язків.

3.3 Загальна відповіальність за організацію, проведення і контроль практики за кордоном покладається на ректора ХНУРЕ.

3.4 Відбір студентів на практику за кордон в межах визначеної у договорі кількості осіб проводиться комісією на конкурсній основі. Склад комісії формується залежно від потреби та може включати представників бази практики за кордоном, координаторів проекту від ХНУРЕ, деканів задіяних факультетів або їх заступників, представників випускових кафедр, представника відділу міжнародних зв'язків, представників студентського самоврядування.

3.5 Представник бази практики за кордоном може проводити співбесіди зі студентами, які бажають взяти участь у програмах закордонних практик на предмет знання іноземної мови, професійного досвіду, мотивації. Співбесіда може проводитись в режимі он-лайн.

3.6 Студенти, які виявили намір прийняти участь у програмах практичної підготовки за кордоном, повинні подати декану відповідного факультету заяву встановленого зразка з візою завідувача випускової кафедри (додаток Б). В заявлі зазначається інформація про форму навчання студента, середній бал, інформація про тривалість практики, терміни якої узгоджені з індивідуальним навчальним планом студента.

3.7 До участі у конкурсному відборі допускаються студенти віком не менше 18 років.

3.8 Основними критеріями відбору студентів на практику за кордон є:

- достатній рівень владіння іноземною мовою (відповідно до договору);
- рівень фахової підготовки, необхідний для виконання програми практики на певному рівні вищої освіти;
- відсутність академічних заборгованостей;
- відсутність порушень умов договору про надання освітніх послуг (для студентів контрактної форми навчання).

3.9 Комісія має право:

- розглядати, вносити пропозиції щодо змін та доповнень до документів, які регламентують умови, порядок, права та обов'язки студентів під час проходження практики за кордоном;
- розглядати подані заяви студентів щодо проходження практики за кордоном та приймати відповідні рішення стосовно формування груп для проходження практики.

3.10 Конкурсний відбір для проходження практики за кордоном проходить на відкритому засіданні комісії та оформлюється протоколом. Особи, які пройшли конкурсний відбір, направляються за кордон для проходження

практики за наказами ХНУРЕ. Проект наказу про направлення студентів в країну для проходження практики за кордоном вносить проректор з міжнародного співробітництва. Наказ узгоджується у встановленому порядку. Супровідну документацію готує відділ міжнародних зв'язків після узгодження строків практики з деканами відповідних факультетів у відповідності до графіку навчального процесу.

3.11 На практику за кордон допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану. В окремих випадках, за умови успішного навчання та виконання графіка навчального процесу, студенту може бути надано дозвіл на дострокове складання екзаменаційної сесії до її початку у встановленому порядку.

3.12 Якщо строки проходження практики за кордоном не співпадають зі строками практики в Україні відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ» та розпорядження по факультету, студентам може бути встановлено індивідуальний графік навчання. Після повернення з бази практики за кордоном студенти проходять подальше навчання за цим індивідуальним графіком.

3.13 Безперервність практики може бути забезпечена наступним чином:

- якщо дата початку практики в Україні передує даті початку практики за кордоном, то студенти направляються на базу практику в Україні, а потім продовжують її на базі практики за кордоном;

- якщо дата початку практики за кордоном передує даті початку практики в Україні, то студенти направляються на базу практику за кордон, а потім продовжують її на базі практики в Україні.

У такому разі наказом/наказами ХНУРЕ затверджуються обидві бази практики з уточненням терміну на кожній з них.

3.14 Студент має право звертатися по допомогу у підготовці документів для отримання закордонних віз, оформлення страхових полісів, придбанні квитків, тощо (у разі, якщо це не передбачено угодами про організацію практик за кордоном) до відповідних структур ХНУРЕ.

3.15 Керівництво організацією практики студентів за кордоном здійснює керівник практики від випускової кафедри, призначений наказом ХНУРЕ.

3.16 Після повернення із закордонної бази практики студент має надати відповідні матеріали практики керівнику практики від ХНУРЕ та надати заяву (у вільній формі) на ім'я декана, з інформацією керівника практики від ХНУРЕ про стан справ щодо проходження практики студента та візою завідувача кафедри. Декан на підставі цієї заяви подає службову записку про повернення студента, погоджену з проректором з міжнародного співробітництва на ім'я ректора.

За фактом повернення студента в Україну видається наказ ХНУРЕ. Проект наказу про повернення студентів з країни проходження практики за кордоном вносить проректор з міжнародного співробітництва. Наказ узго-

джується у встановленому порядку:

Наказ про повернення студентів в Україну обов'язково надсилається канцелярією за встановленим списком розсылки, включно – до відповідних деканатів, кафедр та відділу міжнародних зв'язків.

4 Обов'язки декану факультету, завідувача та керівника практики від випускової кафедри

4.1 Декан факультету безпосередньо або через уповноважених ним осіб здійснює контроль за організацією та ходом проведення практичної підготовки студентів за кордоном.

4.2 Декан факультету організовує роботу внутрішньофакультетської комісії з відбору кандидатів на практику або передає узгоджену заяву студента для конкурсного відбору в відділ міжнародних зв'язків.

4.3 Завідувач кафедри та декан факультету узгоджують заяви студентів, які бажають пройти практику за кордоном, вказуючи необхідну інформацію відповідно до встановленої форми (додаток Б).

4.4 Деканати, кафедри спільно з відділом міжнародних зв'язків сприяють розповсюдженню інформації про програми закордонних практик серед студентів факультету, інформують їх про проведення відповідних презентацій.

4.5 Керівник практики від випускової кафедри контролює строки проходження студентом практики за кордоном і, у випадку необхідності, ініціює зміну графіку навчання студента у зв'язку з від'їздом на закордонну практику.

4.6 Керівник практики від випускової кафедри зобов'язаний:

- провести інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності, зробивши запис у відповідних журналах;

- видати студенту до початку практики щоденник практики та індивідуальне завдання, робочу програму практики та методичні вказівки щодо порядку проходження практики, структури звіту та вимогами до його оформлення та захисту;

- здійснювати поточний контроль за проходженням студентом практики за кордоном.

- підтримувати постійний контакт зі студентами-практикантами, які знаходяться за кордоном, вчасно інформувати керівництво та відділ міжнародних зв'язків про порушення з боку приймаючої сторони або студента.

5 Обов'язки відділу міжнародних зв'язків

5.1 Проводити роботу з пошуку баз практики за кордоном, укладати угоди з представниками закордонніх баз практик.

5.2 Вчасно розповсюджувати інформацію про програми та умови участі студентів в практиках за кордоном.

5.3 Організовувати презентації програм практик, які плануються за

кордоном, та умови для проведення співбесід представників баз практик зі студентами.

5.4 Консультувати студентів стосовно умов програм практик за кордоном та участі у співбесіді.

5.5 Узгоджувати з деканами факультетів графіки проведення співбесід, тестувань студентів та організовувати засідання комісії в разі міжфакультетської практики.

5.6 Оформлювати рішення та пропозиції у вигляді протоколів засідання комісії.

5.7 Вчасно інформувати деканати та кафедри про результати співбесіди та надавати списки студентів, які були відібрані для проходження практики за кордоном.

5.8 Надавати підготовлений комплект документів (заяву, службову записку тощо) проректору з міжнародного співробітництва для своєчасного формування наказу про направлення студентів на практику за кордон. Підставою для наказу є заява студента, узгоджена деканом факультету і завідувачем випускової кафедри та службова записка від декана (додаток В).

5.9 Надавати необхідну допомогу у вирішенні спірних ситуацій.

5.10 Розглядати та приймати відповідні рішення за скаргами студентів щодо організації та проведення практики за кордоном.

6 Обов'язки студентів

6.1 Узгодити свої наміри про проходження практики за кордоном із завідувачем випускової кафедри, деканом факультету, склавши заяву встановленого зразка (додаток Б).

6.2 Для проходження співбесіди з представником бази практики за кордоном, студент повинен підготувати документи, перелік яких передбачений цим Положенням та визначений відділом міжнародних зв'язків або координатором проекту.

6.3 Студент, який буде проходити практику за кордоном, повинен у поточному семестрі виконати індивідуальний навчальний план та індивідуальний графік навчання, затверджений розпорядженням по факультету (за наявністю), до початку проходження практики за кордоном, в іншому випадку, студент може бути відрахований з навчального закладу.

6.4 До від'їзду на практику студент повинен ознайомитись зі строками перебування за кордоном, що вказані у відповідному наказі ХНУРЕ. Студент повинен вчасно прибути на базу практики за кордоном і повідомити про свій приїзд керівника практики від ХНУРЕ, деканат відповідного факультету та відділ міжнародних зв'язків, користуючись мобільним або Інтернет-зв'язком.

6.5 До від'їзду на практику студент зобов'язаний:

- пройти інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності;

- отримати від керівника практики щоденник практики, індивідуальне завдання в письмовій формі та методичні рекомендації щодо: проходження практики, оформлення звіту та щоденника практики;
- сплатити заборгованості за навчання в університеті та/або проживання в гуртожитку;
- оформити у студмістечку переривання сплати за проживання у гуртожитку на період проходження практики (за необхідності).

6.6 Під час проходження практики студент повинен:

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками керівників;
- інформувати керівника практики від ХНУРЕ, деканат відповідного факультету та відділ міжнародних зв'язків про хід проходження практики під час перебування за кордоном;
- вивчити і сувро дотримуватись правил охорони праці, безпеки життєдіяльності та виробничої санітарії на базі практики за кордоном;
- збирати інформацію для підготовки звіту з практики.

Пам'ятка студенту щодо підготовки до виїзду, перебування в країні та на базі практики, перелік дій після повернення з практики надані в додатку Г до цього Положення.

7 Підведення підсумків практики

7.1 Після закінчення терміну практики студенти складають звіт. Форма та порядок звітності студента за результатами практики визначаються випусковою кафедрою.

7.2 Звіт про виконання студентом програми практики за кордоном та індивідуального завдання і щоденник подається до комісії, яка затверджена розпорядженням по факультету, не пізніше триденного терміну після повернення з місця проходження практики. Звіт про результати практики має бути захищений в комісії.

7.3 При організації захисту звіту про результати практики студента за кордоном, як виняток, можуть використовуватись дистанційні технології за умов технічного та організаційного забезпечення процедури захисту (угода сторін, рішення комісії, тощо).

7.4 Визнання результатів проходження практики здійснюється з використанням європейської системи трансферу та визначенням кредитів ECTS.

7.5 Невиконання без поважних причин програми практики або несвоєчасне повернення студента з бази практики, розглядається як порушення навчальної дисципліни та невиконання індивідуального навчального плану і є підставою для відрахування.

8 Матеріальне забезпечення практики

8.1 Джерела фінансування практики студентів: державні або регіона-

льні, кошти підприємств, організацій, установ усіх форм власності, закордонних партнерів або кошти фізичних осіб.

8.2 Практика студентів за кордоном є добровільною. Матеріальні витрати щодо організації практики здійснюються у відповідності до умов договору між базою практики та ХНУРЕ з дотриманням вимог чинного законодавства України.

8.3 Фінансування витрат, пов'язаних з проходженням практики студентів за кордоном, може здійснюватися за рахунок коштів ХНУРЕ (за їх наявності), коштів сторони, що приймає (бази практики) та інших джерел, не заборонених законодавством.

8.4 За студентом на період проходження практики за кордоном зберігається право на одержання стипендії згідно із законодавством.

ДОДАТОК А

ЗРАЗОК

ДОГОВІР № _____
про проведення практики студентів
закладу вищої освіти

Місто Харків

«___» _____ p.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони, Харківський національний університет радіоелектроніки (далі – ХНУРЕ) в особі ректора Семенця В.В., діючого на підставі Статуту, і, з другої сторони,

(назва підприємства, організації, установи тощо)
(надалі – база практики) в особі _____, (посада, прізвище, ініціали)
діючого на підставі _____ (далі сторони),
(статут підприємства, розпорядження, доручення)
уклали між собою договір:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти студентів на практику згідно з календарним планом:

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання студентами програми практики, не допускати їх використання до зайняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити студентам умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати студентам-практикантам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти ХНУРЕ.

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного студента-практиканта, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Надавати студентам можливість збору інформації для курсових та атестаційних робіт за результатами діяльності бази практики (яка не є комерційною таємницею), на підставі направлень кафедр.

1.9. Витрати, пов'язані з проходженням студентами практики покриваються університетом/базою практики за кордоном.

2. ХНУРЕ зобов'язується:

2.1. До початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список студентів, яких направляють на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити додержання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі студентами під час проходження практики.

2.4. ХНУРЕ зобов'язується не розголошувати використану інформацію про діяльність бази практики через знищення курсових, атестаційних робіт та звітів у встановленому порядку.

2.5. Додаткові умови _____

3. Відповіальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно із законодавством про працю в Україні.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Текст цього Договору складено українською та англійською мовами в двох дійсних (оригінальних) примірниках, що мають однакову юридичну силу, - по одному примірнику для кожної із Сторін.

3.5. Місцезнаходження сторін:

ХНУРЕ Україна, 61166 м. Харків, пр. Науки 14

База практики: _____

Підписи та печатки

Від ХНУРЕ

Від бази практики:

Код ЄДРПОУ: 02071197

Тел./факс (057)7021013

Веб-сайт:<http://nure.ua>

e-mail:info@nure.ua

_____ В.В.Семенець
 (підпись) (прізвище та ініціали)
 М.П. «____» ____ p.

_____ (підпись) (прізвище та ініціали)
 М.П. «____» ____ p.

ЗРАЗОК**ДОДАТОК Б**

Декану факультету

студента групи

(прізвище, ім'я по батькові)

(№ телефону, електронна адреса в домені nure)

З а я в а

Прошу Вас дозволити виїзд на практику за кордон _____

(вказати країну та організацію)

на строк з _____ 20__ р. до _____ 20__ р.

З характером роботи і побутовими умовами під час проходження практики ознайомлений (на) і згодний (на).

Контактна особа в Україні _____
(ПІБ, повна адреса та № телефону).

Додаткові зауваження _____

Дата _____

Підпис _____

Примітка. На заяві мають бути отримані:

Узгодження завідувача випускової кафедри:(заперечую/не заперечую)

Дата _____

Підпис зав. кафедри _____

Інформація, що надається деканатом

Середній бал навчання:

Форма навчання (бюджет/контракт):

Узгодження декана факультету: (заперечую/не заперечую)

Дата _____

Підпис декана _____

ДОДАТОК В**ЗРАЗОК**

Ректору
Семенцю В.В.
декана факультету

Службова записка

1. Прошу Вас дозволити виїзд студенту _____ факультету _____ з _____ 20____ р. до _____ 20____ року у _____ у зв'язку з проходженням практики згідно з договором, укладенним між ХНУРЕ та _____ від _____ №_____.
  2. Витрати на проїзд за маршрутом _____, а також витрати, пов'язані з перебуванням у країні, віднести за рахунок _____.
  3. За основним місцем навчання стипендія зберігається/не зберігається.
  4. Призначити відповідальним за участь студентів у програмі _____
-

Підстава:

1. Особиста заява студента з резолюцією ректора.
2. Службова записка начальника ВМЗ про результати конкурсного відбору та співбесіди.

Декан факультету _____

ПОГОДЖЕНО

Проректор з МС
Начальник РСВ
Начальник НВ
Відділ практики «Центр кар'єри»

ДОДАТОК Г**ПАМ'ЯТКА ДЛЯ СТУДЕНТІВ, ЯКІ ВИЇЖДЯЮТЬ ЗА КОРДОН ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ**

1. Студент складає на ім'я декана факультету заяву (додаток Б) та подає її до відділу міжнародних зв'язків для подальшої участі в конкурсному відборі та співбесіді.
2. Перед виїздом за кордон студент повинен пройти обов'язковий інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності. Журнали обліку про проходження інструктажів знаходяться на відповідній випусковій кафедрі.
3. У триденний термін після повернення з бази практики за кордоном студент подає комісії щоденник та звіт, встановлених зразків за підписами керівників практики за кордоном та від ХНУРЕ і захищає результати практики.